

Uvodnik 8/2003

Vzgoja in izobraževanje v informacijski družbi

Razvoj sodobnih informacijskih in komunikacijskih tehnologij na številnih področjih življenja ponuja vedno več, vedno hitreje, vedno bolj vabljivo. Med osnovna vprašanja razvoja že dolgo več ne sodi le stopnjevanje zmogljivosti tehnologij, pač pa tudi vprašanje njihove sprejemljivosti, prijaznosti, prilagojenosti resničnim potrebam človeka. Kako doseči, da nam bodo nove tehnološke danosti pomagale v naših prizadevanjih, ne da bi nam hkrati povzročale kopico novih težav, saj vemo, da vedno več in vedno hitreje ni nujno tudi vedno bolje?

Razvijalci tehnologij se na srečo vedno bolj posvečajo temu vprašanju. Ne skrbijo le za generiranje novih in novih podatkov, pač pa vedno bolj tudi za obvladovanje te kompleksnosti, h kateri so tudi sami prispevali z razvojem v preteklih letih. Ukvarjajo se na primer z računalniško pomočjo pri iskanju zakonitosti, ki jih podatki vsebujejo, z modeliranjem, ki nam omogoča razumevati vedno bolj zapletene sisteme in nam pomaga delovati na višjem kognitivnem nivoju. Razvijajo sisteme za pomoč pri odločanju in za upravljanje z znanjem. Podpirajo delo in učenje v skupinah, tudi na daljavo, ob čedalje bolj učinkovitem izkoriščanju in povezovanju različnih in po celem

svetu razpršenih virov informacij in znanja.

Vendar pa je to le del odgovora na zastavljeno vprašanje. Drugi del je neizogibno povezan s tem, da se naučimo z novimi tehnologijami primerno ravnati. Začne se seveda pri osnovnih funkcionalnih veščinah, nadaljuje z obvladovanjem vedno novih in sproti nastajajočih možnosti. Dela za učitelje tukaj še dolgo ne bo zmanjkalo, nasprotno, vedno zahtevnejše postaja, čeprav ga v vedno večji meri podpirajo prav te tehnologije. Ob samem obvladovanju stroke, pedagoških znanj in veščin morajo namreč osvojiti in smiselno vključiti v pedagoški proces tudi tehnologijo. K temu sodi tudi poznavanje njenih omejitev ter zavedanje, da je zaradi velike kompleksnosti današnjega in jutrišnjega dne vsako enostransko in izolirano delo na daljši rok nezadostno. Ključna je povezanost, ključno je sodelovanje. V izobraževanju je to predvsem sodelovanje med učencem in učiteljem, pa med učenci, med učitelji, med institucijami. Komunikacija pospešuje ustvarjalnost in inovativnost, prinaša pa tudi posebno vrsto zadovoljstva, občutek, da smo nekomu dali nekaj, kar potrebuje – pozornost, znanje,

odgovorno skrb. Vsi, ki delamo v izobraževanju, smo v veliki prednosti, saj imamo priložnosti za tovrstna zadovoljstva na vsakem koraku.

Nove tehnologije prinašajo velikanski potencial povezovanja med ljudmi. Hkrati žal postajajo tudi element ločevanja, saj tisti, ki jih iz kateregakoli razloga ne morejo uporabljati, ostajajo na drugem bregu. To ni več izziv, ki bi zadeval le strokovnjake informacijskih in komunikacijskih tehnologij. Temu vprašanju se ne bi smela izogniti nobena osveščena družba, noben izobraževalni sistem. Pomembno je zagotavljati dostopnost informacijskih tehnologij čim širšemu krogu ljudi, vključno s pogosto prezrtimi skupinami, ki zaradi svojih posebnosti potrebujejo posebej prilagojene rešitve.

V prispevkih za konferenco Vzgoja in izobraževanje v informacijski družbi, ki jo tokrat že šestič organizirata Fakulteta za organizacijske vede Univerze v Mariboru in Institut Jožef Stefan v okviru multikonference Informacijska družba, redno zasledimo vse naštetе vidike izobraževanja. Razveseljivo je vedno večje število poročil o uspešnih primerih iz prakse, čeprav razprava redno pokaže, da je pot do njih

dostikrat bolj težavna, kot bi bilo potrebno.

Veslimo se tudi letošnje izmenjave izkušenj in srečanja s številnimi kolegi, ki z vztrajnostjo in predanim delom prispevajo k boljši šoli za današnje in prihodnje generacije.

Vladislav Rajkovič,
Tanja Urbančič,
Mojca Bernik

